

YÖNETMELİK

Sermaye Piyasası Kurulundan:

**İSTANBUL MENKUL KIYMETLER BORSASI ÜYELİĞİNE VE
ÜYELİK ESASLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİK
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 –(1) Bu Yönetmeliğin amacı; İstanbul Menkul Kıymetler Borsası üyeliğine başvuru, üyeliğe kabul, Borsa üyelik belgesi, üyelerin temsili, üye temsilcileri ile yardımcılarında aranacak şartlar ve nitelikler, üyelerin, üye temsilcilerinin ve yardımcılarının yükümlülükleri ile bunlara verilecek disiplin cezaları, bunların durumlarında meydana gelen değişikliklerin bildirilme esasları, üyelikten ayrılma ve sair konularla ilgili usul ve esasları belirlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 19/4/2012 tarihli ve 2012/3111 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Menkul Kıymetler Borsalarında Üyeliğe ve Kotasyona İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

- a) Başkanlık: İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Başkanını, Başkanın görevlendireceği Başkan Yardımcısını veya Başkan Yardımcılarını,
- b) Borsa (İMKB): İstanbul Menkul Kıymetler Borsasını,
- c) Faaliyet: Borsa üyesinin faaliyet gösterebileceği piyasa, pazar, platform veya sistemlerin her birini veya tamamını,
- ç) Faaliyet aidatı: Faaliyet gösterilecek her bir piyasa, pazar, platform veya sistem için bir defaya mahsus olmak üzere yatırılan aidatı,
- d) Güvence bedeli: Üyelerin, Borsa işlemleri dışında Borsaya verdikleri zararlar ile süresi içinde yerine getirmedikleri yükümlülüklerini karşılamak üzere alınan bedeli,
- e) İlgili Bakan: Sermaye Piyasası Kurulunun ilgili olduğu Bakanı,
- f) Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP): Sermaye piyasası ve Borsa mevzuatı uyarınca kamuya açıklanması gerekli bildirimlerin elektronik imzalı olarak iletildiği ve kamuya duyurulduğu sistemi,
- g) Sermaye Piyasası Araçları: Menkul kıymetleri, türev araçları veya SPK tarafından bu kapsamda olduğu belirlenen diğer sermaye piyasası araçlarını,
- ğ) SPK: Sermaye Piyasası Kurulunu,
- h) Üye: Borsada işlem yapmasına izin verilen tüzel kişileri,
- ı) Üyelik giriş aidatı: Üyeliğe girişte bir defaya mahsus olmak üzere yatırılan aidatı,
- i) Yıllık üyelik aidatı: Üyenin her bir takvim yılı için ödemek zorunda olduğu aidatı,
- j) Yönetim Kurulu: İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Yönetim Kurulunu, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Üyelik

Borsa üyeleri

MADDE 4 – (1) SPK tarafından aracılık faaliyetinde bulunmak üzere yetki belgesi verilmiş olan aracı kurumlar, bankalar ve yetkilendirilmiş diğer tüzel kişiler piyasa, pazar, platform veya sistemlerin her birinde, birkaçında ya da tamamında işlem yapmak için Borsaya üyelik başvurusunda bulunabilirler.

(2) Borsada işlem yapacak tüzel kişilerin Borsa üyelik belgesi almaları zorunludur.

(3) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Borsanın doğal üyesidir.

Üyelik giriş aidatı, faaliyet aidatı ve yıllık üyelik aidatı

MADDE 5 – (1) Borsaya üye olacak tüzel kişiler; üyelik giriş aidatı, üye olarak faaliyet göstermek üzere başvurdukları her bir piyasa, pazar, platform veya sistem için faaliyet aidatı ve yıllık üyelik aidatı yatırır.

(2) Üyelik giriş aidatı, faaliyet aidatı ve yıllık üyelik aidatı tutarları Yönetim Kurulu tarafından belirlenir ve SPK onayı ile yürürlüğe girer.

(3) Üyelik giriş aidatı ve faaliyet aidatları iade edilmez. Yıllık üyelik aidatlarının kistelyevm usulü ile iadesine Yönetim Kurulu tarafından karar verilebilir.

Üyeliğe başvuru ve kabul

MADDE 6 – (1) Borsaya üye olmak isteyenler, Borsa üyeliği için Borsada işlem yapacakları piyasa, pazar,

platform veya sistemlerin belirtildiği ve ekinde SPK'dan aldıkları yetki belgelerinin noterden tasdikli birer suretinin bulunduğu bir dilekçe ile Borsaya başvururlar.

(2) Borsaya sunulacak bilgi ve belgelerin tüzel kişiyi temsile yetkili olanların imzalarını taşıması şarttır.

(3) Borsanın yapacağı incelemeler sonucunda; Yönetim Kurulu, bu Yönetmelik ve bu Yönetmeliğe dayanılarak çıkarılan düzenlemelerde öngörülen personel ve gerekli teknolojik donanımın sağlanıp sağlanmadığına karar verir.

(4) Tüzel kişiler, Borsaya üye olabileceklerine ilişkin Yönetim Kurulu kararının kendilerine bildirilmesinden itibaren 1 ay içinde ve Borsa üyelik belgesi verilmesinden önce;

a) Üyelik giriş aidatını,

b) Faaliyet aidatını,

c) Yıllık üyelik aidatını,

ç) Faaliyet gösterecekleri her bir piyasa, pazar, platform veya sistem için ilgili düzenlemelerde belirlenen teminatlarını,

d) Güvence bedelini

yatırmak zorundadırlar.

(5) 1 aylık süre içinde söz konusu yükümlülüklerin tamamını yerine getirmeyen tüzel kişinin üyelik başvurusu işleminden kaldırılır.

(6) Bu yükümlülüklerin yerine getirildiğinin Borsa tarafından tespit edildiği tarih, tüzel kişinin Borsaya üye olduğu tarih olarak kabul edilir ve üye bu tarihten itibaren işlem yapmaya hak kazanır.

(7) Üyeler, Borsada kurulan piyasa, pazar, platform veya sistemlerin her biri için ilgili düzenlemelerde belirlenen esaslar çerçevesinde işlem yapabilirler.

(8) Herhangi bir piyasa, pazar, platform veya sistemde işlem yapmak üzere Borsaya üye olmuş tüzel kişiler, sonradan diğer piyasa, pazar, platform veya sistemde faaliyette bulunacağı veya işlemleri geçici olarak durdurulan üyeler yeniden faaliyete geçeceği zaman Yönetim Kurulu tarafından belirlenen şartların yerine getirildiğini gösteren belgelerin ekli olduğu bir dilekçe ile Borsaya başvurur. Bu başvurular için de, Yönetim Kurulu üçüncü fıkra hükmü çerçevesinde üye nezdinde inceleme yaptırabilir.

Borsa üyelik belgesi

MADDE 7 – (1) Borsaya üye olan tüzel kişilere, faaliyet göstereceği piyasa, pazar, platform veya sistemi belirten Borsa üyelik belgesi verilir.

(2) Bu maddenin birinci fıkrası uyarınca verilen belgeler düzenlendiği tarihi izleyen en geç 15 gün içinde Ticaret Siciline tescil ettirilerek, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile ülke çapında yayımlanan en az iki gazetede ilan ettirilir, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde üyenin internet sitesinde ve KAP'da yayımlanır. Bu belgelere ilişkin her türlü değişiklik ve ilaveler de aynı şekilde tescil ve ilan olunur. Borsa üyelik belgesi olmayanlar ticaret unvanlarında, ilan ve reklamlarında Borsada faaliyette buldukları izlenimini uyandıracak hiç bir kelime, deyim ve işaret kullanamazlar.

(3) Üyenin piyasa, pazar, platform veya sistemdeki faaliyetinin 5 iş günü veya daha fazla süre ile durdurulması halinde durum ikinci fıkra hükümleri çerçevesinde ilan olunur. Ancak bu durumda tescil yapılmaz.

(4) Borsa üyelik belgesinin iptali halinde keyfiyet, yukarıda ikinci fıkroda belirlenen şekil ve esaslar dahilinde tescil ve ilan ettirilir.

(5) Yukarıdaki fıkralara göre yapılan tescil ve ilan masrafları ilgili üye tarafından karşılanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yükümlülükler ve Sorumluluklar

Değişikliklerin Borsaya bildirilmesi

MADDE 8 –(1) Borsa üyeleri, Borsa üyelik belgesi aldıktan sonra mali durumlarında, ortaklarında veya ortaklarının sermaye paylarında, yönetim kurulu üyelerinde, denetçilerinde ve üst düzey yöneticileri ile imzaya yetkili personelinde, adreslerinde ve temsilcileri ile temsilci yardımcılarının yetkilerinde meydana gelen değişiklikler ile her bir faaliyet için çıkarılan düzenlemelerde belirtilen konulardaki değişiklikleri gerçekleştiği tarihte Borsaya bildirmek zorundadırlar.

(2) Bankalar, sadece Borsa faaliyetlerine ilişkin birimleri ile ilgili olarak, birinci fıkroda belirtilen değişiklikleri Borsaya bildirmekle yükümlüdürler.

(3) Birinci ve ikinci fıkroda belirtilen bilgi ve belgelerin Borsaya gönderilme süresi ve şekli Başkanlık tarafından belirlenir.

Borsa üyelerinin yetkileri ve yükümlülükleri

MADDE 9 – (1) Borsa üyeleri; ilgili düzenlemeler ile belirlenen esaslar dahilinde Borsada, başkası namına ve hesabına veya başkası hesabına kendi namına yahut kendi namına ve hesabına alım satım yapabilirler.

(2) Üyeler;

a) Müşterilerine ve diğer üyelere karşı iyi niyet ve dürüstlük ilkelerine uygun davranmak, ilgili düzenlemelere, Borsa düzenine ve disiplinine uygun hareket etmek,

b) Müşterilerine ve diğer üçüncü şahıslara karşı doğabilecek mali ve hukuki sorumluluğu teminat altına alan ve Borsa tarafından öngörülen genel ve özel mahiyetteki sigorta ve diğer konulardaki düzenlemelere uymak,

c) Bu Yönetmelik ve ilgili yönetmeliklerde öngörülen teminatlarını süresi içinde yatırmak ve teminat yükseltilmesine karar verildiğinde veya teminatı eksildiğinde süresi içinde teminatını tamamlamak,

ç) Borsa işleriyle ilgili hesap ve işlemlerine, mali durumuna ve bu Yönetmelik kapsamındaki yükümlülüklerin tam ve doğru olarak yerine getirilip getirilmediğine yönelik olarak Borsa tarafından yapılacak incelemelere müsaade etmek, inceleme elemanlarına her türlü kolaylığı göstermek ve yardımda bulunmak, Borsa yetkililerince istenecek her türlü belge ve bilgileri vermek,

d) Borsa işlemlerine ilişkin olarak yıllık faaliyet sonuçlarıyla, finansal tablolarının, bağımsız denetim raporlarının ve Borsa tarafından talep edilecek diğer rapor ve belgelerin birer örneğini, ilgili düzenlemelerde öngörülen sürelerde Borsaya vermek,

e) Aleyhlerine açılan davaları, yapılan icra takiplerini öğrendikleri tarihte derhal Borsaya bildirmek,

f) Borsa payı ile diğer aidat ve mali yükümlülükleri süresi içinde ödemek zorundadırlar.

(3) Borsa üyeleri bu Yönetmelikte ve diğer düzenlemelerde belirtilen yükümlülüklerin haricinde;

a) Sermaye piyasası araçlarının teslimi ve bedellerinin ödenmesi de dahil olmak üzere Borsada yaptıkları işlemlerin tümünden,

b) Çalışanlarının görevleri esnasında yaptıkları işlerden ve müşterilerine verdikleri zararlardan sorumludurlar.

(4) Üyeler, müşterilerinin verecekleri alım ve satım emirlerini kısmen veya tamamen kabul etmeyebilirler. Ancak, bu halde gerekçesiyle birlikte durumu müşterilerine veya onların temsilcilerine derhal bildirmek zorundadırlar.

(5) Yapılacak sözleşmelere konulacak hükümlerle bu maddede yer alan sorumluluklar ve yükümlülükler kaldırılamaz.

Üyelerce tutulacak defterler ve kayıtlar

MADDE 10 – (1) Borsa üyeleri, Türk Ticaret Kanunu ve 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre tutmak ve kullanmak zorunda oldukları defterlere ve belgelere ek olarak, Borsada yaptıkları alım satım işlemlerinin kaydedileceği Borsa işlemleri defteri ve Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek diğer defterleri ve kayıtları tutmak ve belgeleri düzenlemek zorundadırlar.

(2) Borsa işlemleri defteri ile tutulacak diğer defterlere, kayıtlara ve belgelere ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Temsil

Üyelerin temsili

MADDE 11 – (1) Üyeler, noterden onaylı, şekli ve şartları Başkanlık tarafından belirlenen temsil belgeleri düzenleyerek, kendilerini Borsada temsil edecek kişileri Borsaya bildirirler.

Üye temsilcilerinin ve yardımcılarının nitelikleri

MADDE 12 – (1) Üye temsilcisi; Borsa üyesini Borsa işlemlerinde ve/veya takas ve saklama işlemlerinde temsil edebilen ve kendisine temsil ettiği Borsa üyesi adına elden tebligat yapılabilen imza yetkisini haiz kişidir. Üye temsilci yardımcısı; üye temsilcisine işlemlerinde yardım eden ve imza yetkisini haiz olmayan kişidir.

(2) Üyeler, ilgili düzenlemeler uyarınca gerekli koşulları sağlayanları temsilci veya temsilci yardımcısı olarak yetkilendirebilirler. Temsilci yardımcılarının Borsa üyesi adına elden tebligat alma yetkisi yoktur.

(3) Borsa üyelerinin temsilcilerinin ve yardımcılarının;

a) T.C. vatandaşı olması,

b) Kısıtlanmış veya kamu haklarından yasaklı olmaması,

c) Sermaye piyasası mevzuatı, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 282 nci maddesinde düzenlenen suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçundan ve 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen terörün finansmanı suçundan, ödünç para verme işleri hakkında mevzuata aykırılıktan ve/veya Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, bilişim sistemini engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından mahkûm olmaması,

ç) İflas etmemiş olması,

d) Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek tecrübe, bilgi ve diğer niteliklere sahip olması,

e) Yüksek öğrenim kurumlarının en az dört yıl eğitim veren bir bölümünden mezun olması gerekir.

(4) Üye temsilcilerinin ve yardımcılarının her bir piyasa, pazar, platform veya sistemde işlem yapabilmesi için ilgili düzenlemelerde belirlenen özel şartları da taşıması gerekir.

(5) Temsilcilerin ve yardımcılarının gerekli nitelikleri taşımadıklarının ya da bu görevi yapmalarına engel olacak hususların sonradan öğrenilmesi halinde, temsilcilik veya yardımcılık sıfatları sona erer.

(6) Yönetim Kurulu, temsilciler ve temsilci yardımcılar için eğitim programına katılma ve/veya sınav şartı koyabilir.

Üye temsilcilerinin ve yardımcılarının yükümlülükleri

MADDE 13 –(1) Üye temsilcileri ve yardımcıları; iyi niyet ve dürüstlük ilkelerine uygun davranmak, sermaye piyasası mevzuatına, Borsa tarafından belirlenen kurallara ve Borsa düzen ve disiplinine uygun hareket etmek, Borsa veya Borsa görevlileri tarafından istenecek her türlü bilgi ve belgeyi vermek, Borsa görevlilerine gerekli yardım ve kolaylığı göstermek, ilgili yönetmeliklerde ve Borsa tarafından yapılacak düzenlemelerde yer alan yükümlülükleri uymak zorundadırlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Teminat Tesisi, Kullanımı ve İadesi

Teminat tesisi ve teminat olarak kabul edilebilecek değerler

MADDE 14 –(1) Borsa üyeleri veya Borsa üyesi olmak isteyen tüzel kişiler, Borsa işlemleri dolayısıyla müşterilerine, diğer üyelere veya Borsaya verebilecekleri zararlara karşılık olmak üzere Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına, ilgili Bakan tarafından belirlenecek bir kamu bankasına veya Borsanın iştiraki olan takas kuruluşlarına Borsa tüzel kişiliği adına, faaliyet göstereceği her bir piyasa, pazar, platform veya sistem için ayrı ayrı teminat yatırmak zorundadırlar.

(2) Yatırılacak teminatın hesaplanma yöntemi ve miktarı ile teminatların tesisine ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir ve SPK'nın onayıyla yürürlüğe girer.

(3) Yönetim Kurulu; Borsa üyesinin işlem hacmini, faaliyetlerini, mali durumunu, risk unsurlarını ve uygun göreceği diğer kriterleri dikkate alarak gerektiğinde, bu ve ilgili düzenlemeler uyarınca belirlenmiş olan teminat tutarlarının on katını aşmamak üzere daha yüksek tutarda teminat yatırılmasını zorunlu kılabilir.

(4) Borsa üyelik belgesi verilmesinden sonra, teminatların yükseltilmesi veya tamamlanması gerektiği durumlarda, teminatını Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek süre içinde yükseltmeyen veya tamamlamayan Borsa üyesinin işlemleri, teminatının eksik olduğu piyasa, pazar, platform veya sistem için söz konusu yükümlülük yerine getirilinceye kadar durdurulur. Yönetim Kurulu tarafından eksik teminatın tamamlanması için üyeye en fazla 2 aya kadar süre verilebilir.

(5) Teminatların değerlendirme esasları Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(6) Teminat olarak kabul edilebilecek değerler şunlardır:

- a) Türk Lirası.
- b) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca serbestçe alım satımı yapılan yabancı para.
- c) Altın.
- ç) Teminat mektubu.
- d) Devlet tahvili.
- e) Hazine bonosu.

Zararların karşılanması

MADDE 15 – (1) Borsa üyelerinin Borsa işlemlerinden dolayı müşterilerine, diğer üyelere veya Borsaya verdikleri belirlenen ve kendileri tarafından karşılanmayan zararlara karşılık olarak zarar görenlere yazılı istekleri üzerine, Borsa tarafından yapılacak inceleme sonucuna göre teminatından ödeme yapılmasına Yönetim Kurulu karar verir.

(2) Teminatın zararı karşılamaması halinde zarar görene genel hükümler uyarınca zararını tazmin etmesi gerektiği derhal bildirilir.

(3) Zararların teminatlardan karşılanmasına ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Teminatların iadesi

MADDE 16 –(1) 19 uncu maddeye istinaden üyelikten ayrılan veya 20 nci maddeye istinaden üyelikten çıkarılan tüzel kişiye; faaliyetleri geçici olarak durdurulan Borsa üyesi ile üyeliği ve faaliyetleri devam eden, ancak faaliyet gösterdiği bir ya da birden fazla piyasa, pazar, platform veya sistemdeki yetkisi iptal edilen üyeye teminatları Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek usul ve esaslara göre iade edilebilir.

(2) 21/6/2001 tarihli ve 24439 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Aracı Kurumların Tedrici Tasfiye Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümleri saklıdır.

ALTINCI BÖLÜM

Üye İşlemlerinin Tedbiren Durdurulması, Üyeliğin Askıya Alınması, Üyelikten Ayrılma, Üyelikten Sürekli veya Geçici Çıkarma

Üye işlemlerinin tedbiren durdurulması

MADDE 17 – (1) Borsa ve takas işlemleri sırasında veya denetim esnasında ya da diğer herhangi bir yolla,

takas ve saklama işlemlerinde önemli açıkları olduğu tespit edilen Borsa üyelerinin Borsa ve/veya takas ve saklama işlemleri beş iş gününe kadar Borsa Başkanı tarafından tedbiren durdurulabilir ve durumu SPK'ya bildirilir. Üye hakkında SPK'nın kararına göre işlem yapılır. SPK'nın kararı bildirilinceye kadar söz konusu süre Borsa Başkanınca uzatılabilir.

(2) Sermaye piyasası mevzuatına aykırı işlemleri tespit edilen, mali bünyesinin zayıfladığı belirlenen Borsa üyelerinin durumu SPK'ya bildirilir.

Üyelik askıya alınması

MADDE 18 – (1) Yönetim Kurulu, 14 üncü maddenin dördüncü fıkrası uyarınca teminatlarını tamamlamayan veya yükseltmeyen üyenin mali durumunu ve risk unsurlarını dikkate alarak diğer piyasa, pazar, platform veya sistemlerde de işlem yapmasını durdurabilir. Bu durumda üyelik askıya alınmış sayılır.

(2) Üyelik askıya alınması halinde, Borsa üyeliğinden kaynaklanan haklar kullanılamaz, bu Yönetmelik ve ilgili diğer düzenlemeler ile tespit edilmiş olan sorumluluklar ve yükümlülükler ise devam eder.

Üyelikten ayrılma

MADDE 19 – (1) Üyelikten ayrılmak isteyen Borsa üyesi durumu yazılı olarak Borsaya bildirmekle yükümlüdür.

(2) Birinci fıkraya istinaden üyelikten ayrılan tüzel kişi, bu Yönetmelikteki ve ilgili düzenlemelerdeki yükümlülükleri yerine getirmek ve üyelik giriş aidatı ve faaliyet aidatı ile teminatını yatırmak koşuluyla üyeliğe yeniden kabul edilebilir.

Üyelikten sürekli veya geçici çıkarma

MADDE 20 – (1) Borsa üyesi, bu Yönetmelik ile belirlenmiş olan üyelik koşullarını yitirmesi veya hakkında verilen iflas kararının kesinleşmiş olması halinde veya disiplin hükümlerine aykırılık nedeniyle Yönetim Kurulu kararı ile Borsa üyeliğinden sürekli olarak çıkarılır.

(2) Disiplin hükümleri uyarınca veya iflas nedeniyle sürekli çıkarma hariç olmak üzere Borsa üyeliğinden çıkarılmış bir tüzel kişi, bu Yönetmelikte ve ilgili diğer düzenlemelerdeki yükümlülükleri yerine getirmek ve üyelik giriş aidatı ve faaliyet aidatı ile teminatını yatırmak koşuluyla üyeliğe yeniden kabul edilebilir.

(3) Borsa üyesi, disiplin hükümlerine aykırılık nedeniyle Yönetim Kurulu kararı ile Borsa üyeliğinden geçici olarak çıkarılabilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Disiplin

Borsa üyeleri ile temsilcilerine ve temsilci yardımcılarında uygulanacak müeyyideler

MADDE 21 –(1) Borsa üyeleri ve temsilcilerinden; Borsada düzeni veya dürüstlüğü bozan veya Borsa işlerine hile karıştıran, Borsa işlerinin açık, düzenli ve dürüst yürütülmesi için alınan kararlara uymayanlara, Borsa Yönetmelikleri hükümlerine aykırı davrandığı tespit edilenlere, durumun niteliğine, fiilin mahiyet ve önemine göre 22 nci maddede sıralanan disiplin cezalarından birisi verilir.

(2) Bu kısmın uygulanmasında temsilci yardımcıları, temsilci hükmündedir.

Disiplin cezalarının çeşitleri

MADDE 22 – (1) Borsa üyelerine ve/veya üye temsilcilerine verilecek disiplin cezaları şunlardır:

a) Uyarı: İlgiliye, yükümlülük ve davranışlarında daha dikkatli ve itinalı hareket etmesi gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

b) Kınama: İlgilinin yükümlülük ve davranışlarında kusurlu sayıldığı yazı ile bildirilmesidir.

c) Para cezası: Sorumluların, kesin kararın tebellüğü tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içinde ödemeleri gereken meblağdır.

ç) Borsa üyeliğinden ve/veya üye temsilciliğinden geçici çıkarma: Cezası kesinleşen Borsa üyesi adına, üç ayı aşmamak üzere, Borsa Yönetim Kurulunca fiilin mahiyet ve önemine göre belirlenecek, geçici bir süre içinde doğrudan doğruya veya dolaylı olarak bir veya birden fazla piyasa, pazar, platform veya sistemde borsa ve takas işlemlerinin yapılmaması, üye temsilcilerinin temsilcilik sıfatlarının üç aya kadar kaldırılmasıdır.

d) Borsa üyeliğinden ve/veya üye temsilciliğinden sürekli çıkarma: Borsa üyeliği veya üye temsilciliği sıfatlarının bir daha kullanılmamak üzere geri alınmasıdır.

Disiplin cezalarını gerektiren fiil ve hareketler

MADDE 23 – (1) 22 nci maddede yazılı cezaların uygulanmasını gerektiren fiil ve hareketler şunlardır:

a) Uyarı:

1) Borsada belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde kayıtsızlık ve dikkatsizlik göstermek,

2) Üyelik görev ve sorumluluklarına karşı kayıtsızlık göstermek veya bunları yerine getirmemek,

3) Meslek düzen ve geleneklerine uymayan hareketlerde bulunmak,

4) Borsanın imaj ve itibarını zedeleyici sözler sarf etmek,

5) Borsa ve müşteri talimatlarına gerekli dikkat ve özeni göstermemek,

6) Müşteri ve Borsa görevlileri ile olan ilişkilerinde terbiye ve nezakete aykırı harekette bulunmak.

b) Kınama:

- 1) Borsada belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde kusurlu davranmak,
- 2) Temsilcisinin veya diğer üye personelinin suistimal veya yolsuzluklarına, denetim eksikliği sonucu sebebiyet vermek,
- 3) Borsanın itibarını zedeleyici asılsız yayımda bulunmak,
- 4) Borsanın çalışma düzenini bozmak,
- 5) İş münasebetinde bulunduğu kimseler hakkında kötü muamelede veya haksız ithamda bulunmak,
- 6) Meslek onuru ve borsa üyeliğinin gerektirdiği itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,
- 7) Borsa ve müşteri talimatlarının yerine getirilmesinde kusurlu davranmak.

c) Para Cezası:

- 1) Borsa usul ve esaslarının yerine getirilmemesinde kasıtlı davranmak,
- 2) 10 uncu maddede belirtilen defter ve kayıtları tutmamak veya usulüne uygun olarak tutmamak,
- 3) Borsa işleriyle ilgili hesap ve işlemlerin Borsanın yetkili elemanlarınca denetlenmesine müsaade etmemek, bu görevlilere kolaylık göstermemek ve yardımda bulunmamak,

- 4) Borsa ve müşteri talimatlarının yerine getirilmemesinde kasıtlı davranmak.

ç) Borsa üyeliğinden ve/veya üye temsilciliğinden geçici çıkarma:

- 1) Borsa üyelerine ve temsilcilerine, Borsa personeline saldırıda bulunmak, küfretmek, onları alenen tehdit etmek, onlara yönelik olarak tehdit ve tahkir edici şekilde sözlü veya yazılı beyanlarda bulunmak,

- 2) Borsa üyelerini ve görevlilerini zor duruma düşürmek için veya kendi kusurunu örtmek amacı ile Borsaya ait belgeleri gizlemek,

- 3) 24 üncü maddede belirtilen faaliyetlerde bulunmak,

- 4) İşlem yaptığı piyasa, pazar, platform veya sistemde oluşacak temerrüdüne bağlı olarak ortaya çıkan yükümlülüklerini yerine getirmemesi nedeniyle bu yükümlülükleri teminatından karşılanan üye tarafından, söz konusu temerrüt tarihini takip eden bir yıllık süre içerisinde, aynı piyasa, pazar, platform veya sistemde yaptığı işlemler sonucu yeniden temerrüde düşülerek ilgili yükümlülüklerinin teminatından karşılanmasına sebebiyet vermek.

d) Borsa üyeliğinden ve/veya üye temsilciliğinden sürekli çıkarma:

- 1) Gizli kalması Genel Kurulca veya Yönetim Kurulunca karara bağlanmış bilgi ve belgeleri açıklamak,

- 2) Borsa üyelerini ve Borsa görevlilerini zor duruma düşürmek için veya kendi kusurunu örtmek amacıyla Borsaya ait belgeleri tahrif veya yok etmek,

- 3) Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, bilişim sistemini engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından mahkûm olmak.

Yapay fiyat ve yapay piyasa oluşturmak ve müşteri emir bilgisine dayalı önceden işlem yapmak

MADDE 24 – (1) Üyeler ve üye temsilcileri yapay fiyat ve yapay piyasa oluşturmak maksadıyla aşağıda sayılan faaliyetlerde bulunamazlar:

- a) Bir sermaye piyasası aracında gerçeğe uygun olmayan ve görüntüde aktif bir piyasa izlenimi yaratmak maksadıyla;

- 1) Sermaye piyasası aracının sahipliğinde gerçek anlamda değişim yaratmayan bir dizi alım satım yapmak,

- 2) Fiyat, miktar ve değer bakımından piyasayı yanlış yönlendirecek mahiyette Borsa emri vermek,

- b) Bir sermaye piyasası aracında tek başına veya başkaları ile birlikte, diğer üyeleri o sermaye piyasası aracını alıp satmaya yöneltmek maksadıyla bir dizi işlemle;

- 1) Sermaye piyasası aracı için görünürde aktif bir piyasa olduğu izlenimi yaratmak,

- 2) Sermaye piyasası aracının fiyatında veya değerinde yapay olarak artış veya düşüşe neden olmak,

- c) Bir sermaye piyasası aracının fiyatının veya değerinin artması veya azalmasına neden olacak aktif bir piyasanın olduğu veya olacağı şeklinde gerçek dışı bilgi dolaştırarak veya yayarak o sermaye piyasası aracının alım veya satımını teşvik etmek,

- ç) Bir sermaye piyasası aracı ile ilgili olarak, diğer sermaye piyasası araçlarının alım veya satımını teşvik etmek maksadıyla, bilerek gerçeğe aykırı veya yanıltıcı bilgi yaymak,

- d) Piyasayı yanıltmak maksadıyla bir sermaye piyasası aracında fiyatı veya değeri desteklemek, sabitlemek veya stabilize etmek üzere, dolaylı veya dolaysız olarak, tek başına veya bir ya da daha fazla kişi ile anlaşarak bir dizi alım satım yapmak,

- e) Piyasayı yanıltmak maksadıyla, yanıltıcı veya yanlış izlenim uyandıracak, gerçeğe aykırı sözlü veya yazılı beyanda, fiil ve davranışlarda bulunmak.

- (2) Üyeler, müşterileri tarafından iletilen sermaye piyasası araçlarının fiyatını veya değerini etkileyebilecek nitelikteki büyük miktarda emirlerden önce, bu emir bilgisine dayalı olarak kendileri ya da başkaları hesabına alım ya

da satım emri vermek veya verdiği emri değiştirmek veya iptal etmek ya da bu nitelikteki bilgileri işlem yapılmak üzere başkalarıyla paylaşmak faaliyetlerinde bulunamazlar. Üyeler; yönetici, temsilci, temsilci yardımcısı ve diğer çalışanlarının bu fiilleri işlemlerini önleyici tedbirleri almakla yükümlüdürler.

Ceza uygulanmasına dair genel hükümler

MADDE 25 – (1) Üyeye veya temsilciye bir defa 22 nci maddede belirtilen cezalardan birisi verildikten sonra İMKB Disiplin Komitesi Çalışma Usul ve Esasları Yönergesinin 17 nci maddesindeki süre içinde üye veya temsilci tarafından aynı cezayı gerektiren yeni bir fiil işlenmesi halinde ilgiliye bir üst ceza verilir.

(2) Cezayı gerektiren fiilin nitelik ve önemi veya meydana getirdiği sonuç göz önünde tutularak, bu fiil için gerektiğinde bir derece ağır veya hafif cezanın verilmesine karar verilebilir.

(3) 23 üncü maddede sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve hareketlere, nitelik ve önemleri itibariyle benzer eylemlerde bulunanlara da aynı neviden disiplin cezaları verilir.

(4) Cezayı gerektiren fiiller, üyeler veya bunların yetkili temsilcileri tarafından menfaat sağlamak amacıyla yapılmışsa, ceza 23 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendindeki para cezası tutarından az olmamak üzere temin edilen menfaatin üç katıdır.

(5) 23 üncü maddenin birinci fıkrasının (ç) ve (d) bentlerindeki Borsa üyeliğinden geçici ve sürekli çıkarma cezalarının kesinleşmesi halinde, durum en çok 2 iş günü içinde SPK'ya bildirilir.

(6) 23 üncü maddenin birinci fıkrasının (ç) ve (d) bentlerindeki fiillerin işlendiği ön soruşturma sırasında tespit edildiği takdirde, üye ve/veya üye temsilcisi hakkında verilecek cezanın kesinleşmesine kadar takas işlemleri de dahil Borsada yapacağı tüm işlemler geçici olarak durdurulabilir. Konu ilk Yönetim Kurulu toplantısında karara bağlanır.

(7) Üye temsilcisinin, temsilci iken aldığı disiplin cezası, temsilcilik görevinin sona ermesi halinde dahi uygulanır.

(8) Borsa üyeliğinden ve/veya üye temsilciliğinden geçici veya sürekli çıkarmaya dair kesinleşmiş olan cezaların infazı, Yönetim Kurulu kararı ile gerçekleşir.

(9) Aynı Yönerge'deki disiplin cezalarının sicile kaydı ve sicilden silinmesine ilişkin hükümler saklıdır.

(10) Yönetim Kurulu kararı, kararın alındığı günü izleyen üç iş günü içinde iadeli taahhütlü mektupla ilgililerin bilinen adreslerine postalanır veya elden imza karşılığı teslim suretiyle tebliğ olunur.

(11) Disiplin cezasını gerektirecek fiil veya hareketin Borsa tarafından öğrenilmesinden itibaren bir yıl ve her durumda bu fiil ve hareketin yapıldığı tarihten itibaren iki yıl geçtikten sonra disiplin soruşturması yapılamaz.

(12) Her halde disiplin cezasını gerektiren fiil veya hareketin gerçekleşmesinden itibaren üç yıl geçtikten sonra disiplin cezası verilemez.

(13) Disiplin cezasını gerektiren fiil veya hareket aynı zamanda bir suç teşkil ediyor ve bu suç için kanun daha uzun bir zamanaşımı süresi öngörmüşse, birinci ve ikinci fıkralardaki süreler yerine kanuni zamanaşımı süresi uygulanır.

(14) Disiplin cezasına ilişkin kararlar, iadeli taahhütlü mektupla ilgililerin bilinen adreslerine postalanır veya elden imza karşılığı teslim suretiyle kendilerine tebliğ olunur.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Borsa ücretlerinin ödenmesi

MADDE 26 – (1) Üyeler tarafından Borsaya ödenmesi gereken ücretler ile bunların tahsil süreleri ve şekilleri Borsa Yönetim Kurulu tarafından belirlenir ve SPK onayı ile kesinleşir. Borsaya ödenmesi gereken ücretler her üye için açılacak cari hesaba borç kaydedilir ve belirlenen sürelerde üyeler tarafından ödenerek tasfiye edilir. Cari hesap bakiyesini süresinde tasfiye etmeyen üyenin borcu, borcun niteliğine göre teminatından veya güvence bedelinden tahsil edilir.

Borsaya yapılacak ödemelerin zamanında yapılmaması halinde uygulanacak gecikme zammı ve faizler

MADDE 27 – (1) Aidat, kotasyon ve kotta kalma ücreti ile Borsa payı gibi Borsanın bütçe gelirlerini teşkil eden bütün ödemelerdeki gecikmelerde, kamu alacaklarına uygulanan faiz ve cezalar uygulanır.

Güvence bedeli

MADDE 28 – (1) Üyelerden, Borsa işlemleri dışında Borsaya verdikleri zararlar ile süresi içinde yerine getirmedikleri yükümlülüklerin karşılanması için miktarı, usul ve esasları Yönetim Kurulu tarafından belirlenen ve tutarı Kurul tarafından onaylanan güvence bedeli alınır. Güvence bedelinin teminat mektubu olarak verilmesi zorunludur.

(2) Borsa işlemi dışında üyelerin Borsaya olan ve süresi içinde yerine getirilmeyen borç ve yükümlülükleri güvence bedelinden Borsa tarafından re'sen tahsil edilir.

Garanti hesabı

MADDE 29 – (1) Yönetim Kurulu, takas işlemlerinde gecikmeleri önlemek amacıyla garanti hesabı oluşturulmasına karar verebilir. Garanti hesabı Borsada açılan piyasa, pazar, platform veya sistemin herbiri için farklı zamanlarda, farklı esaslar üzerinden oluşturulabilir.

(2) Yönetim Kurulu hesabın kaynaklarını, kullanım ve yönetim esaslarını Kurulun onayını alarak belirlemeye

yetkilidir.

Uyuşmazlık

MADDE 30 – (1) Üyeler ile üyelerin müşterileri arasında borsa işlemlerinden doğan uyuşmazlıklar, tarafların başvurusu halinde Borsada çözümlenir. Tarafların yargı mercilerine başvuru hakkı saklıdır.

(2) Borsa üyeleri arasında, borsa işlemlerinden doğan uyuşmazlıkların Borsada çözümü zorunludur.

(3) Borsa işlemi, Borsada işlem gören sermaye piyasası araçlarına ait emirlerin, Borsaya iletilmesi, bu emirlerin Borsa kurallarına göre eşleştirilmesi ve bu surette gerçekleştirilen işlemlere ilişkin yükümlülüklerin Borsanın, ilgili takas kuruluşlarının ve saklamacı kuruluşların düzenlemelerinde belirtilen yöntem ve sürede yerine getirilmesini ifade etmektedir.

(4) Uyuşmazlıkların çözümünde Yönetim Kurulu yetkilidir; bu konuda, Yönetim Kuruluna Uyuşmazlık Komitesi yardımcı olur. Yönetim Kurulu uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin usul ve esasları bir yönerge ile düzenler.

(5) Uyuşmazlık konusunda Yönetim Kurulunca verilen kararlar, tarafların başvuru dilekçesinde gösterilen adreslerine gönderilecek iadeli taahhütlü mektupla veya tutanağa bağlanarak imza karşılığı elden tebliğ olunur.

Tebliğat

MADDE 31 – (1) Borsa tarafından üyelere veya temsilcilere yapılacak duyuru, ilan ve tebliğatların usul ve esasları Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(2) Yönetim Kurulu duyuru, ilan ve tebliğatların ilgili düzenlemelerde öngörülen elektronik yöntemlerle yapılmasına karar verebilir.

Borsa binasına girebilecek kişiler

MADDE 32 – (1) Borsaya;

a) Borsa üyeleri ve Başkanlıkça belirlenecek sayıda borsa üye temsilcisi ve yardımcıları ile hizmetlileri,

b) Borsa Başkanlığınca uygun görülen Borsa personeli dışındaki diğer görevliler ve ziyaretçiler girebilir.

(2) Başkanlık, borsa binasının belli bölümlerine girişi sınırlayabilir.

(3) Borsanın çalışma, giriş ve çıkış düzeni bir genelgeyle üyelere ve personele duyurulur.

Düzenlemelerin bildiri

MADDE 33 – (1) Bu Yönetmelik uyarınca yapılacak düzenlemeler yürürlüğe girdiği tarihte SPK'ya gönderilir.

Yürürlükten kaldırılan hükümler, atıflar ve hüküm bulunmayan haller

MADDE 34 – (1) 19/2/1996 tarihli ve 22559 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Yönetmeliğinin 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 12/A, 13, 14, 15, 16, 17, 24, 34, 41, 51, 52, 53, 54, 60 ve 63 üncü maddeleri ile 28 inci maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Bu Yönetmeliğin kapsamı ile ilgili konularda, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Yönetmeliğine yapılmış olan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

(3) Bu Yönetmelik uyarınca çıkarılacak düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar, mevcut düzenlemelerin bu Yönetmeliğe aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

(4) Bu Yönetmelikte yer almayan ya da açıklık bulunmayan konularda ilgili düzenlemeler çerçevesinde karar vermeye, uygulamayı düzenlemeye ve yönlendirmeye Yönetim Kurulu yetkilidir.

Kazanılmış haklar

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce Borsa üyesi olmuş tüzel kişiler ile yetkilendirilen temsilci ve temsilci yardımcılarının hakları saklıdır.

Yürürlük

MADDE 35 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 36 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Başkanı yürütür.